



Algemene Beschouwingen 2026

Geachte burgemeester, wethouders en raadsleden,

Ook komend jaar staat Vlieland, ondanks de aankomende verkiezingen, bestuurlijk niet stil. Er zijn genoeg uitdagingen waar we samen hard aan moeten werken. En in plaats van in te gaan op de afzonderlijke programma's van de begroting, kiezen wij er dit keer voor om Vlieland en haar toekomst algemeen te beschouwen. Het is straks aan de nieuwe raad om opnieuw een stip op de horizon te zetten, en wij sorteren daar vandaag op voor.

Alles op Vlieland valt of staat met balans: tussen leefbaarheid, ondernemen en wonen. En over die laatste twee punten maken we ons zorgen. Huisvesting is een veel voorkomend gespreksonderwerp, maar ook het ondernemersklimaat staat onder druk en die twee zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Een hele generatie ondernemers staat op het punt met pensioen te gaan. De kleinere bedrijven moeten worden overgenomen, want juist zij geven kleur aan ons toeristisch product. Zij leveren een grote bijdrage aan de gezelligheid in de Dorpsstraat, aan het activiteiten aanbod en aan de werkgelegenheid. Maar ondernemen kan niet zonder wonen. Ondernemers en hun medewerkers moeten ook kunnen leven op het eiland. Niet in tijdelijke "personeelswoningen", maar woningen voor mensen die hier werken, gezinnen stichten en bijdragen aan de gemeenschap. Want dat is wat personeel hier doet. Daarnaast zullen de ondernemers die het stokje overdragen ook gehuisvest moeten worden en maken zij niet direct fysiek plaats voor de nieuwe generatie.

Het toeristische product en de leefbaarheid van het eiland zijn nauw met elkaar verweven. Zonder eilanders geen toerisme, maar zonder toerisme ook geen leefbaar eiland. Daarom is het belangrijk dat we die balans bewaken. Gemeente en ondernemers zullen samen moeten optrekken om Vlieland leefbaar te houden voor bewoners én aantrekkelijk voor bezoekers. De verbinding tussen het gemeentehuis en de burgers moet worden versterkt. Dat betekent: ruimte bieden voor kwaliteitsverbetering, goed met elkaar in gesprek blijven, en proactief signaleren waar de pijnpunten binnen de samenleving zitten.

We moeten de verbinding blijven zoeken met de mensen die zich hier nieuw vestigen. Want we zien dat er op sommige plekken een kloof is ontstaan tussen "nieuwe Vlielanders" en bewoners die hier al langer wonen. Hoe beter we nieuwe inwoners betrekken bij onze gemeenschap, hoe groter de kans dat zij zich ook gedragen zoals we van elkaar gewend zijn, en hoe kleiner de kans op overlast. Het is mooi om te zien dat hier plannen voor zijn, bijvoorbeeld in de vorm van taallessen.

Nog mooier zou het zijn als het lukt om deze mensen ook te betrekken bij het vrijwilligersleven. Want dat staat onder druk. Het wordt steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden, bijvoorbeeld voor besturen, terwijl veel belangrijke voorzieningen op hun schouders steunen.

Het is goed dat er ambitie is om vrijwilligers beter te ondersteunen, maar eerlijk gezegd: deze ambities zijn al vaak voorbij gekomen zonder tastbaar resultaat. We zien graag voor het einde van deze raadsperiode concrete acties op dit onderwerp. Want we kunnen niet genoeg benadrukken hoe essentieel vrijwilligers zijn voor de Vlielandse gemeenschap.

Ook moeten we het hebben over onze faciliteiten. Neem Sportcomplex Flidunen. Door te weinig onderhoud en beperkte investeringen is het nu noodzakelijk om stevig in te grijpen om het zwembad en de sporthal te behouden. Hoe kunnen we anders invulling geven aan onze ambities voor een gezondere generatie? In veel programma's wordt het belang van bewegen genoemd. Het zal een forse investering zijn, maar wij zijn ervan overtuigd dat het sportcomplex een onmisbare pijler is van onze leefbaarheid en het toerisme. Daarnaast is goed onderhoud aan wegen en fietspaden, behoud van bijvoorbeeld het natuureducatief centrum, maar ook vernieuwing in het aanbod voor onze inwoners en gasten essentieel. Voor een groot deel wordt dit bekostigd vanuit de toeristenbelasting. We vinden het verstandig om onze gasten goede voorlichting te geven over waar deze belasting aan ten goede komt.

Dan richten we ons graag nog tot het belangrijke onderwerp: wonen. Op het gebied van wonen moeten we keuzes maken. We hebben de afgelopen tijd veel gesproken over het bouwen in het oude deel van het dorp. Samen hebben we uitgesproken dat we daar zorgvuldig mee om moeten gaan. De Dorpsstraat en de direct aangrenzende straten zijn van grote waarde, niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze bezoekers. Het dorp zelf is misschien wel ons belangrijkste toeristische product.

Dat neemt niet weg dat er nog steeds een woningtekort is. Willen we ruimte bieden aan jonge gezinnen, startende ondernemers en de toekomstig gepensioneerde, dan zullen we moeten uitbreiden. Wij pleiten ervoor om ook te kijken naar combinaties van ondergronds parkeren en wonen met een gezonde mix van klein en groot, huur en koop, betaalbaar en particulier. Denk bijvoorbeeld aan het gebied ten westen van Vlierijck. Dergelijke combinaties, van woningen in verschillende stijlen en ondergronds parkeren, zorgen voor een fraaiere openbare ruimte én een toekomstbestendig woningaanbod. Ook moet er verder gekeken worden naar alternatieve locaties waarbij gesprekken met Staatsbosbeheer een belangrijke rol spelen.

Voorzitter, we hebben benadrukt op welke punten het wat ons betreft "twee voor twaalf" is. Tegelijkertijd willen we niet vergeten wat er de afgelopen jaren wél is bereikt. De schep is nog niet de grond in gegaan, maar we hebben wel overeenstemming bereikt over belangrijke beleidsstukken. Neem het Programma Wonen, de huisvestingsverordening en het toeristisch beleid. Ook gaan we de komende tijd nog in debat over het mobiliteitsbeleid en de cultuurnota. Zonder beleid geen uitvoering, dus nu is het zaak dat deze plannen resultaat gaan opleveren. De huidige raad, en de nieuwe, moeten erop toezien dat de uitvoering met enige snelheid tot stand komt.

Nieuw Liberaal Vlieland blijft zich inzetten voor een vitaal, leefbaar en toekomstbestendig Vlieland. We gaan de laatste fase van deze raadsperiode in en waar het nog kan zullen wij ons blijven inzetten voor een positief en leefbaar eiland.

Tot slot willen we onze dank uitspreken aan het college en het ambtelijk apparaat voor hun inzet en harde werk in het afgelopen jaar.